

METODICKÉ VYSVETLIVKY

SČÍTANIE OBYVATEĽOV, DOMOV A BYTOV 2011 sa podľa § 2 (4) zákona č. 263/2008 Z. z. o sčítaní obyvateľov domov a bytov v roku 2011 vzťahovalo:

- **na obyvateľov** (fyzické osoby, ktoré mali v čase sčítania trvalý alebo obvyklý pobyt na území SR, alebo sa na území SR dočasne zdržiavali) okrem cudzincov používajúcich diplomatické výsady a imunitu; cudzinci s pobytom na území SR kratším ako 90 dní poskytovali na účely sčítania údaje v obmedzenom rozsahu (pohlavie, dátum narodenia, štátna príslušnosť),
- **na každú budovu** (obývanú aj neobývanú) určenú na bývanie alebo na inú, ktorá bola obývaná v rozhodujúcom okamihu sčítania, okrem zastupiteľských úradov cudzích štátov,
- **na byty** (obývané aj neobývané) a na všetky iné obydlia a prístrešia, v ktorých v rozhodujúcom okamihu sčítania niekto býval alebo trávil odpočinok, s výnimkou bytov v budovách zastupiteľských úradov cudzích štátov.

Sčítací formulár A. ÚDAJE O OBYVATEĽOVI vyplňal každý člen domácnosti. Za nepľnoletého obyvateľa a za obyvateľa, ktorý nemohol sám poskytnúť údaje, ich poskytol jeho zákonný zástupca alebo blízka osoba alebo osoba žijúca s ním spoločne v domácnosti.

TRVALO BÝVAJÚCE OBYVATEĽSTVO

Trvalý pobyt je miesto stáleho bydliska obyvateľa, t. j. obec, v ktorej sa občan SR, resp. cudzinec zdržiava na základe úradnej registrácie, čiže prihlásenia sa na trvalý pobyt (zákon č. 500/2004 Z. z. a zákon č. 48/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov). Trvalo bývajúce obyvateľstvo zahŕňa obyvateľov, ktorí mali k rozhodujúcemu okamihu sčítania trvalý pobyt na území SR.

VEK

Vek je jedna z dvoch základných biosociálnych charakteristík každého ľudského jedinca (popri pohlaví).

VEKOVÁ ŠTRUKTÚRA

Vyjadruje rozdelenie obyvateľstva podľa veku do jednoročných alebo viacročných skupín. Obyčajne ide o päťročné vekové skupiny, t. j. 0- až 4-roční, 5- až 9-roční, 10- až 14-roční a pod.), ale aj iné, napr. 99+-roční, resp.60+-roční, 80+-roční a pod. Hlavné vekové skupiny sú vymedzené podľa vzťahu obyvateľstva k ekonomickej aktivite približnými vekovými hranicami vyjadrujúcimi potenciálny začiatok a potenciálny koniec ekonomickej aktivity.

Podľa vzťahu k ekonomickej aktivite rozlišujeme:

- **predproduktívny vek** (obyvatelia 0- až 14-roční) je vek, v ktorom obyvateľstvo ešte nie je ekonomicky aktívne,
- **produktívny vek** (obyvatelia 15- až 64-roční) je vek, v ktorom je väčšina obyvateľstva ekonomicky aktívna,
- **poproduktívny vek** (obyvatelia vo veku 65+) je vek, v ktorom väčšina obyvateľstva už nie je ekonomicky aktívna.

POHLAVIE

Pohlavie je biologický znak každého ľudského jedinca v alternatíve muž/žena.

DÁTUM NARODENIA

Dátum narodenia je údaj o dni, mesiaci a roku narodenia obyvateľa.

RODINNÝ STAV

Rodinný stav je vyjadrením právneho vzťahu obyvateľa. Vypovedá o tom, či obyvateľ/ka je slobodný/á, ženatý/vydatá, rozvedený/á alebo ovdovený/á. Pri sčítaní 2011 si obyvatelia uvádzali rodinný stav podľa právneho stavu platného v SR.

DOMÁCNOSTI OBYVATEĽOV

Bytovú domácnosť tvoria osoby spoločne bývajúce v jednom byte.

Cenzovú domácnosť tvoria osoby, ktoré spoločne obývajú jeden byt na základe rodinných alebo iných vzťahov, v rámci jednej hospodáriacej domácnosti. Cenzová domácnosť je základná jednotka a ďalej sa nedelí.

Rozoznávame:

- **rodinné cenzové domácnosti** (tvoria ich minimálne dve osoby v priamom príbuzenskom vzťahu, v manželskom vzťahu alebo v konsenzuálnom zväzku) a v rámci nich:
 - ✓ úplné rodinné cenzové domácnosti (tvorí ich manželský alebo nezosobášený pár, manželský alebo nezosobášený pár s deťmi),
 - ✓ neúplné rodinné cenzové domácnosti (tvorí ich jeden z rodičov aspoň s jedným dieťaťom (bez ohľadu na vek dieťaťa) so zohľadnením spoločného hospodárenia),
- **ostatné cenzové domácnosti** a v rámci nich:
 - ✓ viacčlenné nerodinné domácnosti (tvoria ich dve alebo viac osôb, príbuzných i nepríbuzných, hospodáriacich spoločne, ktoré však netvoria rodinnú domácnosť),
 - ✓ domácnosti jednotlivcov (tvorí ich jedna fyzická osoba, ktorá býva v byte sama, buď ako podnájomník, alebo býva spoločne s ďalšou cenzovou domácnosťou, ale hospodári samostatne).

Hospodáriacu domácnosť tvoria osoby, ktoré spoločne bývajú v jednom byte a spoločne hradia prevažnú časť hlavných výdavkov domácnosti (výdavky za užívanie bytu, stravu, údržbu bytu alebo domu, výdavky na kúrenie, elektrinu, plyn a iné). Výška spoločného krytia nákladov na domácnosť nerozhoduje. Jedna hospodáriaca domácnosť sa môže skladať z jednej alebo z viacerých cenzových domácností.

VZŤAHY MEDZI ČLENMI DOMÁCNOSTI

Údaje o vzťahoch medzi členmi domácnosti poskytujú informáciu o tom, v akom vzťahu (príbuzenskom alebo inom) sú medzi sebou osoby bývajúce v jednom byte (bytovej domácnosti). Každá bytová domácnosť musela mať osobu na čele bytovej domácnosti. Osobou na čele mohol byť ktorýkoľvek jeden dospelý člen bytovej domácnosti podľa dohody jej členov, ktorý mal v danom byte obvyklé bydlisko (zdržoval sa tam prevažnú časť roka, v danom byte zvyčajne trávil denný alebo nočný odpočinok). Ostatní členovia bytovej domácnosti sa vymedzovali vo vzťahu k osobe na čele bytovej domácnosti ako manžel/manželka, druh, družka/partner, partnerka, syn/dcéra, zať/nevesta, vnuk/pravnuk, otec/matka, svokor/svokra, iný príbuzný, cudzia osoba/podnájomník.

NAJVYŠŠIE DOSIAHNUTÉ VZDELANIE

Najvyššie dosiahnuté vzdelanie je najvyšší dokončený stupeň vzdelania. Študenti stredných odborných učilíšť a stredných škôl si vyznačili základné vzdelanie, študenti vysokých škôl príslušné stredoškolské vzdelanie.

- **Základné vzdelanie** si vyznačil obyvateľ 16-ročný a starší, ktorý ukončil základnú školu a nepokračoval ďalej v štúdiu. Vyznačil si ho aj študent stredného odborného učilišťa a strednej školy. Základné vzdelanie si vyznačil tiež študent 8-ročného gymnázia, prípadne 8-ročného odboru konzervatória, ak už absolvoval prvé štyri ročníky príslušného gymnázia (konzervatória).
- **Učňovské vzdelanie (bez maturity)** si vyznačil obyvateľ, ktorý ukončil vzdelávanie na učňovskej škole učňovskou skúškou (výučným listom).
- **Stredné odborné vzdelanie (bez maturity)** si vyznačil obyvateľ, ktorý ukončil vzdelávanie na strednom odbornom učilišti alebo strednej odbornej škole bez vykonania maturitnej skúšky (napr. absolventi 1-ročných a 2-ročných priemyselných škôl, ekonomických/obchodných, zdravotníckych, poľnohospodárskych a lesníckych škôl).
- **Úplné stredné učňovské vzdelanie (s maturitou)** si vyznačil obyvateľ, ktorý ukončil vzdelávanie na strednom odbornom učilišti vykonaním maturitnej skúšky (napr. absolventi 5-ročného štúdia na odbornom učilišti alebo na učňovskej škole ukončeného maturitou, absolventi 4-ročných učebných odborov s maturitou).
- **Úplné stredné odborné vzdelanie (s maturitou)** si vyznačil obyvateľ, ktorý ukončil vzdelávanie na stredných odborných školách (napr. priemyselných, poľnohospodárskych, lesníckych, ekonomických, sociálno-právnych, zdravotníckych, pedagogických, knihovníckych, umelecko-priemyselných, konzervatóriách) vykonaním maturitnej skúšky. Vyznačil si ho aj absolvent nadstavbového štúdia na strednej odbornej škole, ktoré bolo ukončené vykonaním maturitnej skúšky.
- **Úplné stredné všeobecné vzdelanie** si vyznačil absolvent gymnázia a strednej všeobecno-vzdelávacej školy, ktorý ukončil štúdium vykonaním maturitnej skúšky. Vyznačili si ho aj absolventi 11-ročných a 12-ročných stredných škôl, reálok, lýceí, vyšších dievčenských škôl a stredných škôl pre pracujúcich, t. j. so stredoškolským vzdelaním ukončeným maturitou.
- **Vyššie odborné vzdelanie** si vyznačili absolventi napr. podnikových inštitútov, kurzov na vysokých školách, piateho, šiesteho, prípadne vyššieho ročníka konzervatória, ako aj absolventi vyššieho odborného štúdia (pomaturitné štúdium), ktoré bolo ukončené vykonaním absolventskej skúšky.
- **Vysokoškolské bakalárske vzdelanie** si vyznačil absolvent prvého (bakalárskeho) stupňa vysokoškolského štúdia (Bc.).
- **Vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské vzdelanie** si vyznačil absolvent druhého stupňa vysokých škôl, vrátane rigorózných pokračovaní (Mgr., Ing., Ing. arch., JUDr., MUDr., MVDr., RNDr., RSDr., PhDr., PhMr., ThDr., akad. arch., akad. mal., akad. soch., arch., PaedDr., PharmDr., ThLic. a pod.).
- **Vysokoškolské doktorandské vzdelanie** si vyznačil absolvent bývalej vedeckej prípravy alebo súčasného doktorandského študijného programu, absolvent tretieho stupňa vysokoškolského štúdia, t. j. nositeľa titulov CSc., DrSc., PhD., ArtD. (tituly uvádzané za menom).
- **Bez školského vzdelania** boli deti do 16 rokov (narodené po 20. 05. 1995), ktoré ešte navštevovali základnú školu, a obyvatelia 16-roční a starší bez ukončeného základného vzdelania.

NÁRODNOSŤ

Národnosťou sa rozumie príslušnosť k národu alebo etnickej skupine. Vyznačovala sa podľa vlastného rozhodnutia. Nebol určujúci materinský jazyk, ani reč, ktorú obyvateľ používal alebo ovládal, ale vlastné rozhodnutie obyvateľa o príslušnosti k určitému národu, národnostnej menšine alebo etnickej skupine.

Národnosť detí do 15 rokov sa vyznačila/zapísala podľa národnosti rodičov. Ak mali rodičia rôznu národnosť, národnosť dieťaťa sa vyznačila/zapísala podľa národnosti jedného z rodičov.

MATERINSKÝ JAZYK

Materinský jazyk je jazyk, ktorým s obyvateľom prevažne hovorili rodičia v jeho detstve. Ak s obyvateľom hovorili rodičia rôznymi jazykmi, vyznačil/zapísal sa ten jazyk, ktorým hovorila s dieťaťom matka. Materinský jazyk nemusel byť zhodný s národnosťou. Vyznačil/zapísal sa len jeden materinský jazyk podľa vlastného rozhodnutia obyvateľa.

NÁBOŽENSKÉ VYZNANIE

Náboženským vyznaním sa rozumie účasť na náboženskom živote niektorej cirkvi (náboženskej spoločnosti) alebo vzťah k nej. Obyvateľ vyznačil odpoveď podľa vlastného rozhodnutia.

Náboženské vyznanie detí do 15 rokov sa vyznačilo/zapísalo podľa rozhodnutia rodičov pri zohľadnení názoru dieťaťa. Obyvatelia bez náboženského vyznania mali možnosť vyznačiť, že sú „bez vyznania“.

EKONOMICKÁ AKTIVITA

Ekonomická aktivita je údaj o postavení obyvateľa na trhu práce k rozhodujúcemu okamihu sčítania. Uvedený údaj mali povinnosť vyplniť všetci obyvatelia okrem cudzincov s pobytom v Slovenskej republike kratším ako 90 dní. Vyznačili jednu z nasledujúcich možností:

- **Pracujúci (okrem dôchodcov)**

Do tejto skupiny patrili obyvatelia 16-roční a starší, ktorí boli k rozhodujúcemu okamihu sčítania zamestnaní, alebo vykonávali podnikateľskú činnosť bez ohľadu na dočasnú neprítomnosť v zamestnaní z dôvodu dočasnej práceneschopnosti alebo dovolenky a nepoberali starobný, predčasný starobný, invalidný ani výsluhový dôchodok. Za pracujúcich na účely sčítania sa považovali aj obyvatelia zamestnaní na dohodu o vykonaní práce a na dohodu o pracovnej činnosti. Nepatrili sem študenti denného štúdia stredných a vysokých škôl zamestnaní na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru (brigáda). Do skupiny pracujúcich boli zaradení aj podnikatelia so zamestnancami, resp. bez zamestnancov, taktiež vypomáhajúci členovia domácností v rodinných podnikoch, osoby vo väzbe a vo výkone trestu odňatia slobody, ak ich pracovný pomer trval.

- **Pracujúci dôchodcovia**

Do tejto skupiny patrili obyvatelia poberajúci starobný, predčasný starobný, invalidný alebo výsluhový dôchodok, ktorí boli k rozhodujúcemu okamihu sčítania zamestnaní, alebo vykonávali podnikateľskú činnosť. Pracujúcim dôchodcom bol aj dôchodca zamestnaný na základe dohody o vykonaní práce a dohody o pracovnej činnosti.

- **Osoby na materskej dovolenke**

Do tejto skupiny patrili obyvatelia na materskej dovolenke, ak ich pracovný pomer trval. Za osobu na materskej dovolenke na účely sčítania sa nepovažovala osoba

na materskej dovolenke, ktorá nikdy nebola zamestnaná, prípadne sa jej pracovný pomer alebo obdobný pracovnoprávny vzťah skončil. Ak tejto osobe pracovný pomer netrval, podľa odporúčaní si mohla vybrať z možností nezamestnaný, osoba v domácnosti alebo inú (ekonomická aktivita).

- **Osoby na rodičovskej dovolenke**

Do tejto skupiny patrili obyvatelia na rodičovskej dovolenke, ak ich pracovný pomer trval. Osobou na rodičovskej dovolenke nebola osoba na rodičovskej dovolenke, ktorá nebola nikdy zamestnaná, resp. jej pracovný pomer alebo obdobný pracovnoprávny vzťah sa skončil. Ak tejto osobe netrval pracovný pomer, podľa odporúčaní si na svoje zaradenie mohla vybrať z možností „nezamestnaný“, „osoba v domácnosti“ alebo „iná“.

- **Nezamestnaní**

Do tejto skupiny patrili obyvatelia 16-roční a starší, ktorí boli k rozhodujúcemu okamihu sčítania bez práce a prácu si aktívne hľadali bez ohľadu na to, či sa nachádzali alebo nenachádzali v evidencii uchádzačov o zamestnanie.

- **Študenti stredných škôl**

Do tejto skupiny patrili študenti denného štúdia na stredných školách (vrátane žiakov učilíšť). Študenti stredných škôl poberajúci invalidný dôchodok sa nepovažovali za študentov.

- **Študenti vysokých škôl**

Do tejto skupiny patrili študenti denného štúdia na vysokých školách. Študenti vysokých škôl poberajúci invalidný dôchodok sa nepovažovali za študentov.

- **Osoby v domácnosti**

Do tejto skupiny patrili obyvatelia 16-roční a starší, ktorí nemali vlastný príjem a boli finančne závislí od iného člena /iných členov domácnosti. Za osobu v domácnosti sa považoval aj obyvateľ, ktorý k rozhodujúcemu okamihu sčítania nepracoval a aktívne si nehľadal prácu (tzv. dobrovoľne nezamestnaný). Osobami v domácnosti na účely sčítania boli aj nepracujúci študenti diaľkového (externého) štúdia a nezamestnaní absolventi škôl, ak si aktívne nehľadali prácu a boli finančne závislí od iného člena/iných členov domácnosti.

- **Dôchodcovia**

Do tejto skupiny patrili obyvatelia, ktorí poberali starobné, predčasné starobné, invalidné alebo výsluhové dôchodky a dôchodok bol jediným zdrojom ich príjmu. Za dôchodcov sa považovali aj deti do 16 rokov a študenti denného štúdia stredných alebo vysokých škôl poberajúci invalidné dôchodky, ak dôchodok bol jediným zdrojom ich príjmu.

- **Príjemcovia kapitálových príjmov**

Do tejto skupiny patrili obyvatelia, ktorých hlavným zdrojom príjmu bol príjem napr. z prenájmov vlastných nehnuteľností, výnosy z kapitálového majetku (úroky z cenných papierov, vkladov a pod.).

- **Deti do 16 rokov (narodené po 20. 05. 1995)**

Do tejto skupiny patrili obyvatelia, ktorí k rozhodujúcemu okamihu sčítania nedosiahli ešte vek 16 rokov.

- **Iná (ekonomická aktivita)**

Túto ekonomickú aktivitu si vyznačili obyvatelia, ktorí neboli finančne závislí od iného člena/iných členov domácnosti a nepatrili do žiadnej zo skupín uvedených vyššie. Inú ekonomickú aktivitu si vyznačili aj obyvatelia bez pracovnoprávneho vzťahu, ktorí sa k rozhodujúcemu okamihu sčítania nachádzali vo väzbe alebo vo výkone trestu odňatia slobody, ak ich pracovný pomer netrval.

- **Ekonomicky aktívni**

Za ekonomicky aktívnych na účely sčítania sa považovali obyvatelia, ktorí boli k rozhodujúcemu okamihu sčítania v súlade s týmito metodickými vysvetlivkami pracujúci (okrem dôchodcov), pracujúci dôchodcovia, nezamestnaní a osoby na materskej dovolenke.

POSTAVENIE V ZAMESTNANÍ

Postavenie v zamestnaní je informácia o súčasnom alebo poslednom funkčnom zaradení obyvateľa v pracovnom procese, ktoré zodpovedalo jeho súčasnému alebo naposledy vykonávanému hlavnému zamestnaniu. Postavenie v zamestnaní bolo odvodené od druhu pracovnej činnosti a od formy odmeny za vykonanú prácu. Obyvateľ vyznačil jednu z uvedených možností:

- **Zamestnanec**

Za zamestnanca na účely sčítania sa považoval obyvateľ s pracovným pomerom na dobu určitú alebo neurčitú, zamestnanec v služobnom pomere (príslušníci armády a polície), menovaný alebo volený. Zamestnancami boli aj obyvatelia zamestnaní k rozhodujúcemu okamihu sčítania na dohodu o vykonaní práce alebo na dohodu o pracovnej činnosti. Do tejto skupiny nepatril študenti denného štúdia stredných a vysokých škôl, ak pracovali na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru.

- **Podnikateľ**

Podnikateľom bola osoba zapísaná v obchodnom registri, v živnostenskom registri a tiež osoba podnikajúca na základe osobitných predpisov (lekár, advokát, znalec, audítor, umelec, samostatne hospodáriaci roľník a pod.).

- **Podnikateľ so zamestnancami**

Do tejto skupiny patrili podnikatelia, ktorí v rámci svojho podnikania zamestnávali iné osoby (zamestnancov).

- **Podnikateľ bez zamestnancov**

Túto skupinu tvorili podnikatelia, ktorí v rámci svojho podnikania nezamestnávali žiadnych zamestnancov (napr. živnostníci, ktorí samostatne vykonávali živnosť).

- **Člen družstva**

Do tejto skupiny patrili členovia výrobných, poľnohospodárskych alebo iných produkčných družstiev, ak členstvo v niektorom z produkčných družstiev bolo jediným druhom pracovnej činnosti, ktorú vykonávali.

- **Vypomáhajúci (neplatený) člen domácnosti v rodinnom podniku**

Vypomáhajúci (neplatený) člen domácnosti v rodinnom podniku bol obyvateľ, ktorý pracoval v rodinnom podniku na základe iného než pracovnoprávneho vzťahu.

- **Iné**

Iné postavenie v zamestnaní vyznačil obyvateľ vtedy, ak jeho funkčnému zaradeniu v pracovnom procese nezodpovedala žiadna z vyššie uvedených možností.

ODVETVIE EKONOMICKEJ ČINNOSTI

Odvetvie ekonomickej činnosti sa odvodzovalo od názvu a adresy zamestnávateľa. Údaje zodpovedali hlavnému zamestnaniu obyvateľa. Uvádza ich obyvateľ, ktorý bol k rozhodujúcemu okamihu alebo niekedy v minulosti zamestnaný. Podnikateľ bez zamestnancov, ktorý mal vlastné meno ako obchodné meno, mohol namiesto názvu zamestnávateľa zapísať odvetvie, v ktorom podnikal. Ak sa sídlo zamestnávateľa

nachádzalo v SR, obyvateľ zapísal názov obce (v Bratislave a v Košiciach názov mestskej časti) a názov okresu. Ak bolo sídlo zamestnávateľa v zahraničí, obyvateľ zapísal názov štátu.

SPÔSOB DOPRAVY DO ZAMESTNANIA, DO ŠKOLY

Údaje o spôsobe dopravy do zamestnania alebo do školy poskytujú prehľad o periodicite dochádzky, o prevažujúcom spôsobe dopravy a o trvaní cesty do zamestnania alebo do školy. Poskytovali ich pracujúci, pracujúci dôchodcovia (ak miesto výkonu ich zamestnania bolo iné ako miesto ich obvyklého bydliska), žiaci základných škôl a študenti stredných a vysokých škôl podľa školy, ktorú aktuálne navštevovali.

Periodicita dochádzky je údaj o tom, ako často obyvatelia dochádzajú do zamestnania alebo do školy. Na výber bola jedna z troch možností:

- denne – vyznačil obyvateľ, ktorý pravidelne počas celého pracovného týždňa, resp. v jeho prevažnej časti dochádzal do zamestnania alebo školy
- inak ako denne – vyznačil obyvateľ, ktorý pracoval doma a študent s individuálnym študijným plánom
- nedochádza

Prevažujúci spôsob dopravy je údaj o najčastejšie využívanom spôsobe dopravy do zamestnania, do školy, resp. o spôsobe dopravy na najdlhšom úseku cesty do zamestnania, do školy. Uvádzali ho iba obyvatelia, ktorí vyznačili, že do zamestnania, do školy dochádzajú denne.

Trvanie cesty je údaj o približnom čase trvania jednej cesty od odchodu z miesta bydliska do príchodu na pracovisko alebo do školy v minútach. Uvádzali ho iba obyvatelia, ktorí vyznačili, že do zamestnania, do školy dochádzajú denne.

Sčítací formulár B. ÚDAJE O BYTE vyplňali vlastníci bytov alebo správcovia bytov, alebo nájomcovia, alebo podnájomníci. Údaje poskytovali za každý byt.

BYT

Byt je obytná miestnosť alebo súbor obytných miestností s príslušenstvom usporiadaný do funkčného celku s vlastným uzavretím určený na trvalé bývanie. Byt má mať východ na spoločnú chodbu, schodisko, ulicu, dvor alebo do iných priestorov. Za byty na účely sčítania sa považovali aj obytné miestnosti v slobodárňach, penziónoch, domoch hotelového typu, domoch opatrovateľskej starostlivosti a pod., ak plnili funkciu trvalého ubytovania na základe výmeru vydaného obecným/mestským/miestnym úradom alebo ním poverenou bytovou správou a boli zameniteľné za inú bytovú jednotku.

OBÝVANOSŤ BYTU

Obývanosť bytu je vyjadrením stavu, či je byt obývaný alebo neobývaný. Za obývaný sa považoval byt, v ktorom sa zdržiaval aspoň jeden užívateľ väčšiu časť roka, ale aj byt, ktorého užívateľ bol dočasne neprítomný.

Pri neobývaných bytoch sa zisťovali nasledujúce príčiny neobývanosti bytu:

- **z dôvodu zmeny vlastníka**
- **určený na rekreáciu,**
- **uvolnený na prestavbu,**
- **nespôsobilý na bývanie,**

- **po kolaudácii,**
- **v dedičskom alebo súdnom konaní,**
- **z iných dôvodov** (patrili sem byty, ktoré boli k rozhodujúcemu okamihu sčítania neobývané z iných, v sčítacom formulári nešpecifikovaných dôvodov).

Ubytovanie mimo bytu si zapísali obyvatelia domovov sociálnych služieb, domovov dôchodcov, detských domovov, azylových domov, reedukačných centier, ubytovacích zariadení pre ľudí bez domova, obyvatelia ubytovaní v mobilných obydliach (karavan, loď, maringotka a pod.), obyvatelia bývajúci núdzovo na pracovisku a v iných zariadeniach (napr. v garážach, v skladoch, v chatách a pod.).

FORMA VLASTNÍCTVA BYTU

Forma vlastníctva bytu je vyjadrením právneho stavu, na základe ktorého je byt užívaný. Sčítací formulár poskytoval na výber tieto možnosti konkretizácie formy vlastníctva bytov:

- **Vlastné byty v bytových domoch** sú byty v bytových domoch vo vlastníctve jednej alebo viacerých fyzických osôb, ktoré boli obývané vlastníkom/vlastníkmi alebo niektorým/niektorými zo spoluvlastníkov.
- **Byty vo vlastných rodinných domoch** sú byty v rodinných domoch, ktoré boli obývané vlastníkom/vlastníkmi alebo niektorým/niektorými zo spoluvlastníkov rodinného domu.
- **Obecné byty** sú byty vo vlastníctve obcí; ako obecné byty sa uvádzali aj tzv. sociálne byty (byty nižšieho štandardu, ktoré poskytuje obec obyvateľom za určitých podmienok).
- **Služobné byty** sú byty, ktoré sa využívali na ubytovanie zamestnancov vo verejných a prevádzkových budovách, zdravotníckych, školských a iných zariadeniach. Patrili sem byty, v ktorých boli ubytovaní zamestnanci poverení strážením objektov alebo vykonávajúci prácu, na ktorú bolo užívanie služobného bytu viazané (napr. školníci, strážnici, kuriči, cirkevní zamestnanci a pod.)
- **Družstevné byty** sú byty patriace stavebným bytovým družstvám.
- **Byty v nájme** sú byty vo vlastníctve fyzických alebo právnických osôb v bytových i rodinných domoch, ktoré nájomcovia (fyzická/é alebo právnická/é osoba/y) užívali na základe nájomnej zmluvy, rozhodnutia; to znamená, že aspoň jeden nájomca za užívanie bytu platil nájomné. Za nájomné byty sa považovali aj byty ľudových bytových družstiev.
- **Byty v bezplatnom užívaní** sú byty užívané bez povinnosti platiť nájomné (napr. bývanie v byte príbuzných alebo známych).
- **Iná forma vlastníctva bytov** zahŕňala byty s ďalšími, v sčítacom formulári presne nešpecifikovanými formami vlastníctva.

CELKOVÁ PODLAHOVÁ PLOCHA BYTU

Celková podlahová plocha bytu je súčet plôch obytných miestností, kuchyne a ostatných miestností v byte (predsieň, hala, komora, chodba, kúpeľňa, záchod) v m² bez plochy balkónov, lodžií a terás, ak nie sú zastavané.

OBYTNÁ PLOCHA BYTU

Obytná plocha bytu je podlahová plocha obytných miestností v byte v m². Ide o súčet plôch obytných miestností s plochou 8 m² a väčšou bez podlahovej plochy kuchyne. Ak bola kuchyňa jedinou miestnosťou bytu, jej plocha sa zapisovala ako podlahová

plocha obytných miestností. Do obytnej plochy bytu sa nezapočítavala podlahová plocha miestností, ktoré sa využívali výlučne na účely podnikania.

POČET OBYTNÝCH MIESTNOSTÍ V BYTE

Počet obytných miestností v byte je údaj o počte izieb (obytných miestností) v byte. Obytná miestnosť je miestnosť s podlahovou plochou 8 m² a viac. Do počtu obytných miestností sa nezapočítavali miestnosti využívané na podnikanie. Ak bola kuchyňa jedinou miestnosťou bytu, považovala sa za obytnú miestnosť.

KATEGÓRIA BYTU

Byty na základe vybraných klasifikačných znakov (typ kúrenia, vybavenie bytu kúpeľňou, záchodom, teplou vodou) boli zaradené do piatich kategórií (**I. – IV. kategória a nezistená kategória**).

Byty I. kategórie sú byty s ústredným kúrením diaľkovým, lokálnym alebo etážovým, záchodom a kúpeľňou a so zabezpečenou dodávkou teplej vody.

Byty II., III. a IV. kategórie sú byty, ktorých technické vybavenie je postupne na kvalitatívne nižšej úrovni ako pri bytoch I. kategórie.

TYP KÚRENIA

Typ kúrenia je ukazovateľ, ktorý vypovedá o spôsobe vykurovania bytu. Ak sa na vykurovanie bytu používalo viac typov kúrenia, vyznačoval sa prevažujúci zdroj. V súvislosti s typom kúrenia boli na výber tieto možnosti:

- **Ústredné kúrenie diaľkové** je typ kúrenia, pri ktorom sa zdroj tepla nachádzal mimo domu (kotolňa, tepláreň).
- **Ústredné kúrenie lokálne** je typ kúrenia, pri ktorom sa zdroj tepla nachádzal v dome, v miestnosti určenej na tento účel (napr. pivnica, chodba).
- **Etážové kúrenie** je typ kúrenia, pri ktorom sa zdroj tepla nachádzal v byte. Etážové kúrenie slúži na vykurovanie len jedného bytu a priamo ho obsluhuje užívateľ bytu.
- **Samostatné vykurovacie teleso** je typ kúrenia prostredníctvom zariadenia určeného na samostatné vykurovanie jednotlivých miestností, ktoré obsluhuje priamo užívateľ bytu (napr. kachle na pevné palivo, krbové kachle, gamatky, sklený infrapanel, konvektor a pod.).
- **Iný** typ kúrenia zahŕňa ďalšie, v sčítacom formulári presne nešpecifikované typy kúrenia.
- **Bez kúrenia**

ZDROJE ENERGIE POUŽÍVANÉ NA VYKUROVANIE

Zdroj energie používaný na vykurovanie je ukazovateľ vypovedajúci o druhu energie, ktorou sa vykuruje byt. Ak sa na vykurovanie bytu používalo viac zdrojov energie, vyznačil sa prevažujúci zdroj. Bolo možné vybrať si z nasledujúcich možností: **plyn**, **elektrina**, **solárna energia**, **kvapalné palivo** (napr. nafta, vykurovací olej, lieh a pod.), **pevné palivo** (napr. koks, uhlie, drevo, pelety a pod.), **iný**, v sčítacom formulári presne nešpecifikovaný zdroj energie používaný na vykurovanie bytov, alebo **žiadny** (zdroj energie).

PRIPOJENIE NA TELEFÓN A INTERNET

Pripojenie na telefón a internet je údaj o vybavenosti domácnosti. Zisťovalo sa, či bytová domácnosť mala alebo nemala **pripojenie na pevnú telefónnu linku a prístup na internet**. Pripojenie na pevnú telefónnu linku zahŕňalo aj pripojenie bez telefónneho prístroja, len na účely internetového pripojenia.

VYBAVENOSŤ DOMÁCNOSTI

Vybavenosť domácnosti je údaj o tom, či domácnosť bola alebo nebola vybavená vybranými predmetmi dlhodobej spotreby (**mobilný telefón, osobný počítač/notebook, osobné auto**). Domácnosť bola vybavená uvedenými vybranými predmetmi dlhodobej spotreby (alebo niektorým/niektorými z nich) aj v prípade, ak mohla využívať služobný mobilný telefón, služobný osobný počítač/notebook alebo služobné osobné auto na súkromné účely. Nezisťoval sa počet mobilných telefónov, osobných počítačov/notebookov, osobných áut, ani ich vlastníctvo, resp. značka/y.

Sčítací formulár C. ÚDAJE O DOME vyplňali vlastníci domov alebo správcovia domov, alebo nájomcovia domov. Údaje poskytovali za každú budovu určenú na bývanie (vrátane neobývaných budov) označené súpisným číslom a ďalšie objekty, v ktorých niekto býval, alebo v nich v rozhodujúcom okamihu sčítania prenočoval, okrem zastupiteľských úradov cudzích štátov.

DOMOVÝ FOND zahŕňal všetky rodinné a bytové domy bez ohľadu na ich obývanosť a všetky ostatné obydlia, ktoré boli k rozhodujúcemu okamihu sčítania obývané.

TYP DOMU

Typ domu vyjadroval druh jeho určenia. Špecifikoval prevažujúci účel, na ktorý sa dom využíval. Na výber bola jedna z nasledujúcich možností:

- **Rodinný dom** je budova určená na bývanie; môže mať najviac tri samostatné byty, najviac dve nadzemné podlažia a podkrovia. Pri sčítaní 2011 sa rozlišovalo, či ide o:
 - ✓ samostatný (rodinný dom, ktorý neprilieha žiadnou časťou obvodového múru k susednému domu, ani netvorí jeho časť),
 - ✓ dvojdom (rodinný dom, ktorý má spoločnú časť obvodového múru so susedným rodinným domom),
 - ✓ radový (dom, ktorý sa skladá aspoň z troch rodinných domov, ktoré priliehajú k sebe časťou obvodového múru; za radový dom sa považoval aj dom terasový, ktorý bol usporiadaný tak, že strecha jedného z priliehajúcich rodinných domov bola zároveň terasou domu nad ním).
- **Bytový dom** je budova určená na bývanie, ktorá má štyri a viac bytov prístupných zo spoločnej chodby alebo schodiska. Za bytové domy na účely sčítania sa považovali aj vily nespĺňajúce podmienky rodinného domu.
- **Internát, študentský domov**
- **Cirkevná inštitúcia**
- **Domov sociálnych služieb**
- **Domov dôchodcov, penzión**
- **Ubytovacie zariadenie bez bytu** (napr. hotel, nemocnica a pod., ak v nich nebol žiadny byt)

- **Iný** zahŕňal ďalšie (nepredznačené) typy domov, ktoré do sčítacích formulároch vyznačili a následne zapísali vlastníci alebo správcovia domov, alebo nájomcovia domov (napr. utečenecké tábory, školy v prírode a pod.).

OBÝVANOSŤ DOMU

Obývanosť domu vyjadruje skutočnosť, či dom je alebo nie je obývaný.

Dom bol obývaný vtedy, ak sa v ňom nachádzal aspoň jeden obývaný byt alebo v ňom bolo umiestnené zariadenie pre hromadné ubytovanie osôb aspoň s jednou bývajúcou osobou. Domy mohli byť neobývané **z dôvodu zmeny vlastníka**, z dôvodu, že boli **určené na rekreáciu, uvoľnené na prestavbu, nespôsobilé na bývanie**, z dôvodu, že boli **po kolaudácii, v dedičskom alebo súdnom konaní**, resp. **z iných dôvodov** (patrili sem domy neobývané z ďalších, v sčítacích formulároch presne nešpecifikovaných dôvodov).

FORMA VLASTNÍCTVA DOMU

Forma vlastníctva je vyjadrením právneho vzťahu k vlastníctvu domu. Domy môžu byť vo vlastníctve **fyzických osôb, štátu, obcí, iných právnických osôb** (napr. obchodných spoločností, neziskových organizácií, nadácií, bytových družstiev), **cirkví, zahraničných vlastníkov**, resp. sa v nich mohli vyskytovať viaceré formy vlastníctva (**kombinácia vlastníkov**). **Iná forma vlastníctva** zahŕňala domy s ďalšími (nepredznačenými) formami vlastníctva. Vlastníci domov alebo správcovia domov, alebo nájomcovia domov inú formu vlastníctva v sčítacích formulároch najskôr vyznačili a následne ju slovné konkretizovali.

OBDOBIE VÝSTAVBY

Obdobie výstavby domu je časový údaj o období, ktorom bol dom odovzdaný do užívania, teda o období, v ktorom nadobudlo právoplatnosť kolaudačné rozhodnutie.

POČET PODLAŽÍ V DOME

Počet podlaží v dome je údaj o počte nadzemných podlaží domu. Za nadzemné podlažie sa považovalo prízemie a každé poschodie, vrátane podkrovia (prízemie bolo 1. podlažie, 1. poschodie bolo 2. podlažie atď.). Suterén sa za nadzemné podlažie nepovažoval. Prízemné domy boli jednopodlažné. Ak stál dom na svahu a z každej strany mal iný počet podlaží, rozhodujúci na účel sčítania bol počet podlaží na tej strane domu, na ktorej sa nachádzal hlavný vchod.

TYP VODOVODNEJ PRÍPOJKY

Typ vodovodnej prípojky poskytuje informáciu o tom, akým spôsobom je do domu zabezpečený prívod vody. Sčítací formulár ponúkal nasledujúce možnosti:

- **V dome**
 - ✓ z verejnej siete (vodovodná prípojka z verejnej siete vybudovaná pre celú obec alebo jej časť),
 - ✓ vlastná (vodovodná prípojka z vlastného zdroja, ktorá je vybudovaná len pre jeden dom alebo malú skupinu domov).
- **Mimo domu**
 - ✓ z verejnej siete (vodovodná prípojka z verejnej siete, ktorá s nachádza mimo domu),

- ✓ vlastná (vodovodná prípojka, ktorá nie je zavedená z verejnej siete a nachádza sa mimo domu).
- **Bez prípojky**